

Ser docente competente (en el siglo XXI)

Carles Monereo

Una persona competente és algú capaç de resoldre amb èxit les dificultats i problemes que la vida diàriament li proposa. En el cas d'un / a professional de la docència la seva competència es podria comprovar si, en proposar algunes dificultats i problemes fortament desestabilitzadores, que apareixen a les classes, mostrés un bon maneig de la situació, aconseguint finalment que els seus alumnes adquirissin els objectius educatius proposats. Per tant, el primer pas per promoure professors / es competents consistirà en identificar quines situacions resulten més difícils de manejar, són més desestabilitzadores per al professorat. En alguns estudis recents hem tractat d'identificar els Incidents Crítics que preocupen més als / les docents i per els que semblen tenir menys recursos per afrontar-los. Poden agrupar-se en set grans blocs: organització de les activitats de classe, normes de conducta, tractament dels continguts, mètodes didàctics, motivació, avaluació i conflictes interpersonals. Estar en disposició de gestionar aquests incidents implica, des del nostre punt de vista, adquirir un conjunt de coneixements i recursos que configuren directament la identitat professional de cada docent: les seves concepcions sobre el que significa ser professor i, més específicament, ensenyar, aprendre i avaluar (en general i la seva matèria); les seves estratègies per afrontar els problemes i les emocions i sentiments, que s'associen a aquestes concepcions i estratègies, i que permeten el / la docent mantenir actituds molt diferents davant els seus alumnes (rigidesa / flexibilitat, indulgència / exigència, tolerància / autoritarisme, obertura / autoprotecció, etc., etc.).

Recomanacions bibliogràfiques

Contreras, C.; Monereo, C. y Badía, A. (2010) Explorando en la identidad: ¿Cómo enfrentan los docentes universitarios los incidentes críticos que ocurren en las aulas de formación de futuros profesores? *Estudios Pedagógicos*, 36 (2); 63-81.

Monereo, C. (2010) ¡Saquen el libro de texto! Resistencia, obstáculos y alternativas en la formación de los docentes para el cambio educativo. *Revista de Educación*, 352; 583-597.

Monereo, C. (2010) La formación del profesorado: una pauta para el análisis e intervención a través de incidentes críticos. *Revista Iberoamericana de Educación*, 52; 149-178.

Monereo, C.; Badia, A., Bilbao, G.; Cerrato, M. y Weise, C. (2009) Ser un docente estratégico: cuando cambiar la estrategia no basta. *Cultura y Educación*, 21, 3; 237-256.

Monereo, C. y Pozo, J.I. (2011) *La Identidad en Psicología de la Educación: necesidad, utilidad y límites*. Madrid: Narcea.

Monereo, C. y Monte, M. *Docentes en tránsito*. Barcelona: Graó (aparición en septiembre de 2011)